

دانشگاه سیستان و بلوچستان

پردیس بین المللی چابهار

رشته مدیریت فناوری اطلاعات

عنوان

بررسی تأثیر فن آوری اطلاعات بر توانمندسازی کارکنان اداره

کل بنادر و دریانوردی سیستان و بلوچستان

استاد راهنما: آقای دکتر باقر کرد

استاد مشاور: آقای دکتر مصیب پهلوانی

تحقیق و نگارش:

مسعود راشکی قلعه نو

تابستان 1390

اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

سازمان بنادر و دریانوردی

چکیده

این پژوهش در صدد یافتن تأثیر فن آوری اطلاعات بر توانمندسازی کارکنان اداره کل بنادر و دریانوردی سیستان و بلوچستان می باشد و برای اثبات این تأثیر از مدل توانمند سازی رایینز کمک گرفته شده است تا به این سؤال پاسخ داده شود که فن آوری اطلاعات چه تأثیری بر فرایند توانمندسازی کارکنان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان دارد؟ جامعه آماری این پژوهش را کارکنان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان تشکیل می دهند و 180 نفر از آنان به روش انتخاب تصادفی مشخص گردیدند و پایایی پرسشنامه های توانمند سازی و فناوری اطلاعات نیز به ترتیب 0/88 و 0/78 به دست آمد و فرضیات پژوهش با استفاده از آزمونهای تی تست، رتبه بندی و گروه بندی متغیرها و آزمون همبستگی و استپ وایز بررسی گردید. نتایج این پژوهش نیز اثبات هر هفت فرضیه پژوهش را بر اساس داده های جامعه آماری و آماره های خی دو و ضریب همبستگی اسپیرمن با سطح 0/99 اطمینان نشان می دهد.

در یک جمع بندی کلی از نتایج توصیفی و تبیینی در سطح جامعه آماری چنین می توان اذعان داشت که اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان با جمعیت نسبتاً جوان و کم سابقه ای روبروست که این موضوع می تواند مزیت بزرگی برای سازمان محسوب شود. چراکه اگر سرمایه گذاری مناسب و مطمئنی بر روی عامل انسانی سازمان صورت گیرد تا مدت های مدیدی، سازمان میتواند به بهترین نحو از نیرو و دانش کارکنان بهره گیری نماید. همچنین معلوم شد که فن آوری اطلاعات نقش مهمی در عملکرد، افزایش استقلال کاری کارکنان، تصمیم گیری، تنوع شغلی، افزایش خود کنترلی و خود ارزیابی، افزایش آمادگی و دانش و مهارت کارکنان داشته و بالاترین رتبه در این میان مربوط به بهبود عملکرد و افزایش استقلال کاری کارکنان و کمترین رتبه مربوط به افزایش آمادگی بوده است. اما از مهمترین عوامل موثر بر سطح توانمندسازی سازمان، مشارکت کارکنان، تشویق مراجعین و آموزش کارکنان است که نقش مهمی را در پیشبرد اهداف سازمان

دارند.

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

- 1-1-1- مقدمه..... 1
- 2-1-2- بیان مسأله..... 2
- 3-1-3- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق..... 5
- 4-1-4- اهداف تحقیق..... 6
- 5-1-5- چارچوب نظری تحقیق..... 6
- 6-1-6- مدل مفهومی تحقیق..... 8
- 7-1-7- سؤالات تحقیق..... 9
- 8-1-8- کاربرد تحقیق..... 10
- 9-1-9- بهره وران از تحقیق..... 10
- 10-1-10- تعاریف مفاهیم و متغیرها 11
- 11-1-11- خلاصه فصل 12

فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه

- 1-2-1- فن آوری اطلاعات 13
- 2-2-2- سازمان بنادر و دریانوردی 15
- 3-2-3- ارکان فن آوری اطلاعات 20
- 4-2-4- مزایای فن آوری اطلاعات 21
- 5-2-5- محدودیت های فن آوری اطلاعات 22

- 23-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر توانمندی سازی 23
- 25-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر محتوا و تنوع شغلی 25
- 25-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر سطوح مهارتی و دانش کارکنان 25
- 26-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر مسئولیت تصمیم گیری مدیران 26
- 26-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر خود کنترلی 26
- 27-2- بکارگیری مؤثر فن آوری اطلاعات 27
- 27-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر استقلال و اختیارات کاری 27
- 28-2- تأثیر فن آوری اطلاعات بر افزایش آمادگی 28
- 28-2- رابطه تصمیم گیری و اطلاعات 28
- 29-2- توانمندی سازی 29
- 29-2- پیشینه توانمندی سازی 29
- 33-2- توانمندی سازی و جنبه های مختلف مفهومی 33
- 36-2- تفاوت های توانمندی سازی و تواناسازی 36
- 39-2- نظریه های توانمندی سازی 39
- 42-2- عوامل مؤثر بر موفقیت برنامه های توانمندی سازی 42
- 43-2- مدل های توانمندی سازی 43
- 43-2- مدل کینلا 43
- 44-2- مدل والاس و استورم 44
- 45-2- مدل پاندورا 45

- 46 ..... مدل اسپریتزر 25-2
- 48 ..... مدل تری ویلسون 26-2
- 50 ..... مدل فاکس 27-2
- 51 ..... مدل مالاکی 28-2
- 52 ..... مدل بلانچارد 29-2
- 53 ..... مدل فورد 30-2
- 56 ..... مدل آرمانی نولر 31-2
- 57 ..... مدل کویین و اسپریتزر 32-2
- 57 ..... مدل باروچ 33-2
- 58 ..... مدل توانمندی سازی فریکارانیه 34-2
- 58 ..... مدل توانمندی سازی تنگ نظرانه 35-2
- 59 ..... مدل توانمندی سازی گسسته 36-2
- 59 ..... مدل توانمندی سازی روشنفکرانه 37-2
- 60 ..... مدل رایینز 38-2
- 62 ..... مدل لیتگو 39-2
- 63 ..... مدل رایلی 40-2
- 65 ..... مدل اولیو 41-2
- 66 ..... مدل ماتیوس 42-2
- 67 ..... مدل بریجز 43-2

- 44-2- فرایند توانمندسازی 68
- 45-2- مراحل توانمندسازی 70
- 46-2- تعهد مدیریت 73
- 47-2- پیشینه تحقیق 86
- 48-2- پیشینه داخلی 86
- 49-2- پیشینه خارجی 91

فصل سوم: روش تحقیق

- 1-3- مقدمه 98
- 2-3- روش تحقیق 98
- 3-3- جامعه آماری 99
- 4-3- تعیین حجم نمونه 99
- 5-3- روش و ابزار گردآوری داده ها 100
- 6-3- بررسی پایانی ابزار اندازه گیری 100
- 7-3- روش پاسخگویی به سؤالات 102
- 8-3- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات 102
- 9-3- آزمون های آماری 103

فصل چهار: تجزیه و تحلیل داده ها

- 1-4- مقدمه 107
- 2-4- آمار توصیفی 108

124	3-4- آمار استنباطی.....
124	4-4- فرضیه اول.....
126	5-4- فرضیه دوم.....
128	6-4- فرضیه سوم.....
130	7-4- فرضیه چهارم.....
132	8-4- فرضیه پنجم.....
134	9-4- فرضیه ششم.....
136	10-4- فرضیه هفتم.....
138	11-4- بررسی روابط متغیرهای زمینه ای و متغیرهای IT و شاخص های توانمندسازی .....

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

147	1-5- خلاصه نتیجه گیری و پیشنهادات.....
147	2-5- نتایج توصیفی.....
149	3-5- نتایج تبیینی.....
150	4-5- بیان یافته ها.....
151	5-5- راهکارها و پیشنهادها.....